

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

III. De contumelia, detractone, susurrone, & aliis peccatis oris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

12. *Quid de secreti iniusta reuelatione?* Seruare alienum secretum, fidelitatis est: at seruare secretum, ad quod quis obligatur ex officio, est iustitiæ; secretum de propria re, charitatis est, & continentia.

§. 2.
Secreti
reuelatio.

13. *Quòdnam peccatum est secreti reuelatio?* Prodere secretum parui momenti, veniale est, magni momenti, vt peccatum graue, quando infamandus patrat, graue crimen erit. Detegere vni graui viro graue secretum criminis. v.g. quando scio illum seruaturum, nec grauius apud ipsum famam vulnerandam, graue peccatum non erit iuxta plures Doctores. Ego secretum graue reuelari posse vni concedo sine mortali, modò alterius peccatum non sit; nescio enim quomodo modo possit crimen fœdum alterius tam prudenti viro reuelari ita vt fama bona patratoris delicti non vulneretur?

14. *Quid de secreto ad Rempublicam pertinente?* Si cedat in damnum Reipublicæ, manifestandum est: si autem reuelatio in eiusdem damnum cedat, celandum est, etiam si grauius tormenta, & mortem ipsam quis esset subituius.

CAPVT III.

De Contumelia, Detractione, Susurratione, & alijs peccatis oris.

15. *Quid est Contumelia?* Iniusta honoris ablatio facta in præsentia patientis illam. Consistit in verbis & factis; à conuicio, & improprio materialiter tantum differt. De ratione autem eius est, vt dicatur aliquid in detrimentum honoris alterius ea intentione, vt is id intelligat; quod fieri potest etiam in absentia eius, dicendo defectum alijs ea intentione, vt ad illum deferatur.

§. 3.
Contumelia.

16. *Quòdnam peccatum est contumelia?* Contumelia formalis ex suo genere mortale crimen est; non materialis, & quando fieret animo corripiendi tantum, nullum peccatum est; si fiat ioco, & ex animi lenitate quadam, veniale est: aliquando fautor esse posse mortale, vt cum honor notabiliter, me aduertente, aut dubitante, læderetur.

17. *Quid de libellos famosos confiscentibus?* Mortaliter peccant, non sunt tamen iure communi excommunicati; sed excommunicandi, si sint Ecclesiastici. Qui eos reperiunt, ad rescindendum tenentur. Qui confecit, non tenetur se prodere;

L

prodere;

prodere, si sit occultus; in aliquo casu potest per accidens obligari.

§. 2.
Detra-
ctio.

18. *Num repelli potest contumelia?* In animi preparatione contumelia ferenda patienter est: re autem ipsa non semper tenemur, sed in quibusdam casibus repelli potest.

19. *Detractio quidnam est?* Alienæ famæ iniusta occulta violatio. Pluribus modis fieri potest tam directè, quàm indirectè.

20. *Quàm grave detractionis peccatum?* Ex suo genere formalis detractio mortale crimen est, materialis non semper est mortale peccatum, sed veniale aliquando. Qui refert audita potest aliquando formalis detractor esse, sapè tamen non est, ut, v. g. cum probabiliter iudicat nullam inde infamiam orituram.

21. *An naturales defectus sint detractionis naturalis materia?* Regulariter non sunt, imò nec naturalium, præcipuè cum in vulgi ore communiter versantur hi, illi autem non pertineant ad famam.

22. *Publicum crimen vno in loco in alio quis diffamat: nus delinquit contra iustitiam?* Minimè, nec contra charitatem quidem, si fama facilè eum in locum crimen huiusmodi perlatura erat. *Quid si crimen olim publicum, hodie occultum sit?* Id diffamare contra charitatem est solùm, nisi propterea diffamatus contemptui inibi haberetur; tunc enim etiam esset contra iustitiam.

23. *An sit mortale diffamatum iam de vno, rursus de alio diffamare?* Si crimina sint similia, non est mortale, secus si dissimilia sint, unde accrescat graviter infamia.

24. *Licetum ne hypocritas diffamare?* Si quærentes sibi sibi virtutibus famam nulli noceant, non licet; esset enim contra iustitiam. Profectò probabile esse fateor licitum esse diffamare eos, quando fama quaesita sit ex intellectualibus virtutibus, vel naturalibus; non tamen moralibus.

25. *Num historici ut seriem historica veritatis attexant, possunt crimina prodere?* Publica quidem possunt, & etiam secreta, si infamatoria non sint, si infamatoria & non omnino secreta etiam possunt: secus si omnino secreta; quia patrorum criminis secreti ius habet ad famæ tuitionem.

26. *Licet ne mihi in aliquo casu me ipsum infamare.* Non est id ex genere suo mortale, quia ex circumstantiis licitum esse potest. Ad vitandam mortem potes te infamare; ad vitanda autem leuia tormenta infamare te cum periculo mortis mortale peccatum est: secus si grauia tormenta sint. Ad am-

Examen X. De falso testim. circa Mand. 163

cum eripiendum à morte potest se ipsum quis infamare, si iuridicè non procedatur, secus si iuridicè. Num qui vi tormentorum fassus est falsum crimen, sese retractare teneatur? Minimè, si denuò tormenta metuat.

27. *Audio mortalem detractionem: delinquo ne grauius?* Mortaliter delinquis contra iustitiam, si ita audias, vt inducas, vel animas detrahentem; si autem non impedis, curam commodè possis, nec tamen animas, aut inducas peccas contra charitatem; si denique solum delectaris detractoris eloquentia, vel curiositate, aliena facta dignoscendi, non tamen opres, vt detrahat, venialiter tantum delinquis; quia nullo modo causa aut adiutor existis huiusmodi detractionis.

28. *De crimine subditus coram Pralato: num ille debeat impedire?* Superior, scilicet Episcopus, Superiores regularium Principes, &c. non impediunt subditum detrahentem, peccant contra iustitiam; quia causa sunt illius, cum facile possint impedire.

29. *Possim ne aliorum reuelare crimina ad tormenta vitanda?* Falso infamare alium non licet: verum crimen licet aperire si tantummodo infamiae incommodum impendat, modo non sit sacramentaliter cognitum. Scio laudabile esse minime reuelare, sed tamen non peccabit qui tormentorum victus reuelat.

30. *Potest ne reuelari alterius occultum crimen ad impediendum proximi damnum?* Potest, si damnum proximo impendat; secus si non impendat, vel nil iuuat ad damnum impediendum.

31. *Licet ne infamare defunctum?* Minimè, præcipue tum quando eius cum fama etiam ^{etiam} fama viuentium coniuncta esset.

32. *Quid est Susurratio?* Occulta oblocutio contra proximum, qua dissolui possit amicitia, & discordia inter amicos exoriri. Porro formalis susurratio ex genere suo peccatum graue est; materialis minimè ex genere. *Excludere aliquem ab amicitia Principis quodnam crimen?* Si illicitis modis excludatur, mortale est; si tantum naturales illius defectus, vel alij publici morales narrentur, etiam peccatum est, nisi ex illius exclusione aliquod magnum bonum sequeretur. §. 3. Susurratio.

33. *Quidnam est Irrisio?* Actio, qua proximus rubore confunditur, & bono serenitatis priuatur. Præciso contemptu, veniale ex genere suo peccatum est: ex circumstantia fieri mortale potest, & aliquando nullum. Irrisio.